

(74) - עקיבא - יש מפנה בנוער. רוצים לעלות. כמאה

חלוצים ונקלטו יפה בעבודה. אלפי אנשים נרשמים עכשיו
לעלות - בכל האמצעים. יש לדאוג להעברת הון. יש להקים
פה מצ"כ - כלים אפשר לרכוש. בחורים בורגנים נכנסו
לחרס אל יהודי והגינו עליה.

יצאתי בשבע בערב ברכבת ללוד.

(75) 21.11.45

הרכבת אחרה שעתים והחברים באו לעזה. נסעתי
לירושלים ומיד נתכנסה ההנהלה. החלט לדרוש התפטרות ח.ו.
כמחאה, וכנוס אסה"נ ביום ד' הבא לענות לבווין.

- אה"צ טקס ההשבעה. חייבתי השתתפות בטקס. בערב

נסעתי לח"א ובמסיבת חברים

22.11.45

(75)

ישיבה עם סנה וברני בבוקר: המאורעות (ח"א)
יחסים עם פולני ואברהם. תכניות פעולה, צרכי הגולה, צרכי
ביה"ס. - ביום רביעי למחרת ההצהרה הייתה שביחה, ובערב
החלו נערי רחוב בח"א להתאסף. לא היה חייל או שוטר ברחובות,
גם לא היו שומרי סדר יהודים כי האספות כבר התפזרו ("המסמר

האזרחי" בת"א בוטל ע"י רוקח עם גמזי המלחמה). מתחילה לא היה לכך אופי רציני. במקום אחד הורידו דגל בריטי והניפו דגל ציוני. ההתקהלות הלכה וגדלה. הביאו סמרטוטים בנפט והחלו להצית בנייני המבשלה. שוטרים יהודים ניסו להפריע, אבל נרגמו באבנים, כי היו מעטים ובלי נשק. אח"כ עברו למשרדי פיקוח על תעסיה קלה והתחילו להצית (ברני אומר: גם לבנוב) ועשו פוגרום. זרקו ניירות, פיזרו סחורות ושלחו אש בבנין. אז באה משטרה בריטית. הסתכלה והסתלקה.

ההמון התפרץ גם לבנין מט ההכנסה - הוציאו רהיטים וניירות ושרפו אותם ברחוב, אבל לא פגעו בבנין, (למעלה יש משרד הסוכנות) - כל זה נמשך עד חצות.

בשמונה בערב הכריזה המשטרה על עוצר, מבלי לנסות להשלים העוצר. - בשעות מאוחרות בערב (סמוך ל 8-9 בערב) הגיע צבא. הצבא עמד ע"י פסי הרכבת ולא עברו לרחוב אלנבי, סדר שני עמד הסוין יהודי וזרק אבנים בצבא. כחצי שעה הצבא הבליג ולא עשה כלום, אך אח"כ ניתנו שתי יריות, הכוונה לרגלים, כנראה מחוץ רצון לא להרוג אלא לפצוע. נפצעו בעיקר ילדים (כשמונה פצועים) (ברני אומר: נפצעו כחמשים פצועים) אח"כ מתו ששה, ויש עוד פצועים קשים אחרים. בחצות התפזר הקהל - אך הבניינים הוסיפו לבעור.

למחרת - יום ה' - התחיל העוצר. בעיר לא נראה איש מהסלסונוח, לא צבא ולא משטרה ואיש לא שמר על העוצר, והחלו התקהלויות של פרחחים. עברה מכונית צבא עם קמח - ההמון עצר אותה ושרף אותה.

פרצו לחנות של ספינס ושרדו ולסניף הדואר ושרפו המכתבים, (76)
פרצו גם לסניף קסן של ברקליס בנק, הוציאו רהיטים וקפת-ברזל
ושרפו. עד שחיים אה"צ לא שמר איש על העוצר, ואיש לא הפריע.

ביום ה' אה"צ הופיע צבא, חזרו על פקודת העוצר
והשליטו אותו. איש לא הפר העוצר, אבל היו פעולות פרובוקטיביות
מצד הצבא: ירו על ילדים שעמדו במעקה, נהרג בגבו חלבן
בשכונת החקווה, מחוץ לתחום העוצר, שרכב על אופנים.
הלילה (אור ליום ו') עבר בשלום, ובמו"מ עם רוקת הוסכם
שהעוצר יבוטל משעה 7 בבוקר עד 4 אה"צ. בשבת הגדילו הרווחה,
ביום א' יותר, וביום ג' בוטל העוצר לגמרי.

היו מקרי-ביזה וסוד בבנייני ממשלה (אריגים), אם כי
הפעולה העיקרית הייתה השמדת החפצים. גם אצל ספינס השמידו -
אבל גם שמו בכליהם. היו גם מקרי שוד ע"י חיילים (בקיוסקים
וחנויות קטנות אחרות 17)

- בשתים בא אצלי בנקובר. עומד להשתחרר. שני
חדשים וחצי בארץ. לא נכנס לסיעה. אפשר לדבריו לאחד
המפלגה, סיעה ב', פוע"צ שמאל ובלתי מפלגתיים רבים.
בסיעה ב' רואים בי הפלגן מספר א' - ואעפ"כ: לפגוש את
יצחק, להזדמן עם חיילים (יש ועד של ארבעה: בנקובר,
בן-ציון, בן-אהרון, פיינסטיין) וועד המאחדים. לא רוצים
להכנס למפלגה - אבל רוצים להתאחד.

בשלוש אליהו ששון. נפגש עם גמיל מרדס לפני כעשרה

יום בקהירו (הוא עכשיו ציר סוריה, ראש הממשלה הסורית הוא סעד אלה גברי, אחיו של אחסן אל גברי) ידע שתהיה הצהרה, ושתהיה לא כל כך טובה לערבים, אם כי לא רעה, אם כי "תכנה" לא ידע אבל ידע "סיבה" שאל מה יחס היהודים? ששון ענה יש לנו תכנית מדינית, אם לא תתאים - נתנגד. אמר גמיל: חוסיף עד כמה שאפשר כי התנגדותכם מקרבת הערבים לאנגלים. על המצב בסוריה אמר שהמצב עדין, סוריה דורשת הקמת צבא סורי ויציאת הצבא הצרפתי. הצרפתים אומרים שיצאו לאחר שיצאו (77) האנגלים או יחד עם האנגלים. הסורים לא לוחצים על יציאת האנגלים, למען לא הכביר על המצב במצרים, ואישר דברי נורי על הצורך לעזור לאנגלים במקרה של סכסוך עם רוסיה. באשר ללבנון אמר שאין הלבנון דומה לסוריה. שם העניינים יותר קשים. ששון שאל על הצהרת ראש ממשלת עיראק חמד-אל פסג'י, כי אם יגיעו היהודים לשני מיליונים יגייסו 300.000 אנשי צבא וישתלטו על העולם הערבי. גמיל אמר: זהו ענין רציני, דנו על כך בליגה. קראנו בסיימס שמספר ההגנה מגיע ל-800.000. כל הצבא שלנו ושל עיראק וסעודיה ועבה"י - אינו מגיע ל-800.000, ולעולם לא נוכל להשיג אתכם בדינמיות, בהכשרה, בארגון, אפילו אם האנגלים יעזרו לנו.

יש ניגוד ידוע בין הארצות השכנות ובין ערבי א"י,

כי השכנים רוצים בצבא בריטי בארץ, וערבי א"י לא, לכן לכל הפחות השכנים עוזרים לערבי א"י בתעמולה. הליגה החליטה לתת 300.000 לא"י ומינו ועדה של שלושה: מוסה, רג'אי-אל חוסייני ואחמד חילמי. ועדה זו תפקח על משרדי התעמולה בירושלים, לונדון וושינגטון,

זהו תגמול לערבי א"י לא ללחוץ יותר מדי על אנגליה.

גמיל הוסיף: מדיניות אנגליה במזרח היא להרוויח

זמן עד שיסדרו העניינים הכלכליים והאחרים עם אמריקא,
תכדוק המצב בצרפת אחרי הכחירות (אם צרפת תהיה מסענת במזרח
ובמערב) וחדע בבירור מה הן הדרישות הסופיות של רוסיה.

הערבים מעוניינים לעזור לאנגליה - לא ילחצו

על אנגליה (לא בסוריה, לא בעיראק, ולא במצרים) גם אבן סעוד
נאם לפני המתפללים שאם כי אינם מרוצים מהצהרת בוויין -
אין ללחוץ על אנגליה. גם הערבים מפחדים מרוסיה, כלומר
הערבים השליטים. הרוסים בארצות עור תומכים בעצמאות
של כל ארץ, אבל נלחמים בגוש וכליגה. אעזם רצה לקר
במוסקבה - ולא ניתן לו. צירי רוסיה אינם באים במגע עם
אנשי הליגה.

ששון רואה סכנה רבה במשרדי התעמולה הערבים (78)

בלונדון ובוושינגטון. אין דואג לתעמולה נגדית.
בוושינגטון יש 8 ערבים במשרד התעמולה, תפקידם היחיד
תעמולה, הסברה, תשובה לעתונות, פרסום חוברות. א. אפשטיין
סרוד מאוד ואין לו זמן להרצאות ולהענות לתביעות הרבות,
ויש לשלוח אנשים נוספים מפה לאמריקא ולהביא אמריקנים הנה
ללסוד העניינים הערבים ולחזור לאמריקא. - יש לחזק
הנציגות הערבית שלנו בקהיר. זוהי מרכז הליגה, מרכז
אנגליה, אמריקא ורוסיה בשביל כל המזרח, עדיין יש בה
אפשרות של פעולה ציונית. בארץ גופא יש צורך במדור להסברה
(לא לישוב) אלא לערבים, לאנגלים ואמריקנים ובכלל זרים.

- הליגה חרון על הצהרת בוויין וחדרש קיום הסה"ל,

הפסקת העליה, שתופם בועדת החקירה, על יסוד דברי בוויין
שאנגליה ואמריקא תומכים ביהודים.

- יש כארבעה אלפים קומוניסטים ערבים בארץ -

בחיפה, בירושלים ובבית לחם: פועלים ואינטלקטים. רוצים
להתקרב ליהודים על יסוד: הפסקת עליה, יסוד מדינה
יהודית ערבית (קיום הסה"ל. מוציאש עתון בשם אתחאד
(פעם בשבוע) - עבד אלה בנדק (מבית לחם) מוציא עתון
בשם אלג'ד (אלחד-מחר).

בטוריה ולבנון יש כעשרה אלפים קומוניסטים,
זוהי כמעט המפלגה היחידה המאורגנת כראוי. יש להם עתונים
וקלובים.

- מ.א. מסר לששון ב-18.10.45 שנורי טעיר נתבקש

מסיניסטר החוץ הבריטי להגיש חכנית שעלולה להתקבל ע"י
רוב הגורמים במזרח. נורי הגיש הצעות אלו:

(א) על אנגליה להגיע לידי הסכם מוקדם עם אמריקא
על חלוקת השווקים במזרח וניצול אפשרויותיו.

(ב) להחיות הסכם "סעד-אבד" ולקשור אפגניסטן,
פרס, תרכיה ועירק בהסכמים צבאיים כלכליים עם מדינות
הליגה הערבית.

(ג) למצוא פחרון לשאלת אלכסנדריתא שיחקבל על דעת
התרכים והטורים.

(ד) ליצור סוריה הגדולה לפי עיקרים אלה:

1. לאחד סוריה, עבה"י וא"י ולתת שלטון עצמי

ליהודים במקומות שבהם מהוים רוב, וכן

לאפשר עליה מצומצמת לאזורים אלה.

2. לאחד סוריה, עבה"י וחלק מא"י - ולתת

החלק השני של א"י ליהודים לא כמדינה, כי

אם כמושבת כחר, כדי למנוע התנגדות הערבים

ולהבטיח פיקוח בריטי, וגם למען הבטיח

לבריטניה לזמן ארוך נקודה סטריגיית.

(ה) יש להקטין הלבנון הן מדרום והן מצפון ולספח

חלקיו לסוריה הגדולה". סוריה הגדולה תחייב על הסכם ידידות

עם אנגליה בלבד. הלבנון המוקטן יחתום על הסכם ידידות עם

אנגליה, צרפת ואמריקא.

(ו) לתקן החוזים האנגלו-עיראקי ואנגלו-מצרי בצורה

משביעה רצון של במצרים.

(ז) לוב כמדינה ערבית תחת מנדט אנגלו-מצרי

וארצות המפרץ הפרסי כמדינות תחת חסות בריטית - יחד עם

א"י היהודית כמושבת כחר תאפשר לאנגליה להחזיק צבא רב

בחלק זה של העולם, ולהוציא הצבא שלה מסוריה, מעיראק,

ממצרים ומפרס.

(ח) לחזק המדינות של "סעד אבד" והליגה הערבית

ולעזור להן להקים צבא ראוי לשמו, לציידו בכל הדרוש, ליצור

תעשיה צבאית ומסחרית, לפתח החקלאות. גוש מוסלימי-ערבי זה

בן שבעים מיליון ליד האימפריה ימנע בכוח כל התפרצות
רוסית לתוך גבולותיו.

התזכיר של נורי עשה רושם על ממשלת אטלי, ונורי
נחבקש לבקר בתרכיה ולמשש הדופק במדינות סעד אבד והליגה
הערבית.

בנגד נחקיימה התיעצות בהסתחפות האמיר. נורי (80)
סיפר שבתרכיה מצא אוזן קשבת. בסוריה - אנשי השלטון
מתנגדים לכל שנוי, אבל העומדים מחוץ לשלטון תומכים
בתכניתו. הדבר יובא לדיון בליגה הערבית. נורי מאמין כי
הסליחים הבריטים במזרח המרבים לדבר על ההשפעה הרוסית
וסכנותיה במזרח קיבלו הוראות ללמוד תכניתו של נורי
ולחוות דעתם עליה בהקדם.

- בשש בערב בן-אהרון. עד לפני חדשים היה רומן
בין הסיעה והשה"צ, ומלבד יצחק, גלילי וגלר רצו כולם
באיחוד שמאלי, היה מצע וכמעט שהעניין נגמר. באו הוויכוח
המדיני ועניני התנועה בגולה וקלקלו את השורה. טבנקין הגיע
למסקנה שלהשה"צ ישלש לויאליות - לרוסיה, לאנגליה ולקולק-
טיביות רעיונית - והם מסתבכים ואין להתאחד אתם. רק עוד
קבוצת טובין רוצה באיחוד עם השה"צ ואולי מפני זה קיבלו
עמדה פסיביסטית בשאלה המדינית.

עכשיו יש בודדים שמודים בנכונותם לאחוד עם

המפלגה בלבד. הרוב טוען רשמית שבלי השה"צ אין זה
איחוד ומוטב להשאר באופוזיציה. אולם באמת לרוב לבם
מר עליהם, לאחר שעבר ירח הדבש של "עצמאות". אצל רוב
חברי הקבוץ חלפה שמחת העצמאות והאחדות. אין לקבוץ
השפעה על אנשי העיר. ארגנו בח"א שביתה בסו"ב נגד
דעת מרכז סיעה ב'. גם ענין הקשר עם פולני חידדה היחסים
הפנימיים. עיפו מה ומהאופוזיציוניות. הקמת
"התנועה" הייתה לה בתחלה השפעה טובה בערים. סיעה ב'
בח"א פוצצה ע"י הקבץ והרוב לא ילך בח"א אחרי טובין
וקושניר.

קבוצה קטנה בקבוץ רוצה באיחוד עם המפלגה בכל

לבה - ביניהם טבנקין וישראל. טבנקין מאוכזב מהפרוד
ומעצמו. הוא אמר לבן-אהרון שאין צורך בתנאים בינו וביני,
אולם לא יאמר זאת בגלוי ותנאי ראשון שיראו בהם מפלגה, ולא
חלק שצריך לשוב. יעמידו גם תנאי זכות לסיעה. אמנם
יאמרו שמפלגה לא צריכה לקיים סיעות ומגמתם מפלגה אחידה ללא
סיעות, אולם עכשיו לאחר כל מה שעבר עליהם יש לקיים זכותם
לסיעה, עם זכות לעחון. תנאי שלישי - נציגות יחסית, לפי
יחסי הכוחות בהסתדרות.

בן-אהרון טען שלרב אנשי הקבוץ אין צורך בסיעה,
ומתנגדים לסיעה, ושרעיון הסיעה מתנגד להשקפת אנשי הקבוץ
שהאמינו בהמונים, שלא כהשה"צ. אבל נכון שלפני 5-6 שנים
היה צורך בהתייעצויות של חברים קרובים זה לזה, ודרושה

לגליזציה לדבר זה, שלא יאשימו בקנוניה. גם זכות היזמה
החלויה במזכירות (המזכירות היתהבידי אנשי סיעה ב' -
בן-אהרון מודה בכך).

לעומת זה הציע בן-אהרון זכות יזמה והתיעצות -
על מנת שתהיה פתוחה לכל חבר, וגם זכות עתון.

23.11.45

בבוקר עליתי לירושלים על פי הזמנת הנציב - ביקש

משלחת הישוב: הזמנו מלבדי, ב.ג., קפלן ופישמן - ב.צ.,
הרב אוסטרובסקי, א. ברלין, רוקח, גרסל לוויין, סון, הרב בלוי,
אבלעפיה, שנקר, גולדה. נחקבלנו באחת עשרה וחצי (הוגד לנו
כראש שלנציב יש רק שעה אחת בשבילנו).

הוא פתח: הזמין אותנו בשביל היכרות אישית,

בא הנה, כאשר אמר בטקס, בלי דעה קדומה, קיבל הודעה ללכת
הנה רק שבעה ימים לפני צאתו, רוצה בשיחה אינפורמלית.

הבעתי הערכתי לרצון זה אך הצעתי שלא יסתפק בפגישה

עם מנהיגים, יבקר בישובנו בכפר ובעיר ויראה מה עשינו -

יראה גם מה שלא נעשה בארץ. כבודנו נתון לו כלב"כ המלך

והממשלה וכלחייל שלחם לחרות, כל הפגישות הטובות ביותר היו

עם חיילים (פלומר, גורס). ציינתי ששלושה מאתנו שרתו בצבא

תחת אלנבי (ב.צ., ג'וסף ואנכי). אנו בסוחים בכנותו להכיר

המצב בלי דעה קדומה וברצון נקבל ההזמנה לדבר באופן אי-פורמלי,